

VOORBLAD

Voorstel aan de Raad

<i>Zaaknummer:</i>	Z/23/080641
<i>Datum collegebesluit:</i>	Dinsdag 7 november 2023
<i>Datum commissievergadering:</i>	woensdag 6 december 2023
<i>Datum raadsvergadering:</i>	dinsdag 19 december 2023
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	Vaststellen Re-integratie en Participatieverordening Participatiewet 2023
<i>Portefeuillehouder:</i>	Laurens van Doeveren
<i>Programma:</i>	2
<i>Kernboodschap:</i>	In de Re-integratie- en Participatieverordening Participatiewet Wassenaar 2023 zijn meerdere aanpassingen verwerkt vanuit het breed offensief, waarmee meer mogelijkheden voor arbeidsmarktparticipatie worden gecreëerd voor inwoners met een arbeidsbeperking. Ook zijn er wijzigingen aangebracht vanuit het re-integratie en participatiebeleid van de gemeente, onder meer gericht op het bevorderen van de maatschappelijke participatie van uitkeringsgerechtigden.
<i>Bijlagen:</i>	1. Re-integratie- en Participatieverordening Participatiewet Wassenaar 20232. Advies Adviesraad Sociaal Domein3. Reactiebrief Adviesraad Sociaal Domein
<i>Stukken ter inzage:</i>	
<i>Beslispunten:</i>	De raad besluit: 1. De 'Re-integratie- en Participatieverordening Participatiewet Wassenaar 2023' vast te stellen.
<i>Relatie met:</i>	☐ Agendapunt: ☐ Toezegging:

Amendement/motie:

Schriftelijke vragen:

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Vaststellen Re-integratie- en Participatieverordening Participatiewet 2023

Inleiding

De Re-integratieverordening moet worden aangepast vanwege het breed offensief. Het breed offensief is een landelijk programma met als doel om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. De gemeente moet daarom op 1 juli 2023 ook de re-integratie verordening aanpassen, en daarop volgend de beleidsregels. In Wassenaar wordt de aanpassing iets later doorgevoerd, om in één aanpassing van de verordening ook gelijk het nieuwe Re-integratie en Participatiebeleid (RP-beleid) hierin mee te nemen. In de aanpassingen vanuit het breed offensief is een groot deel van de wijzigingen wettelijk bepaald, waarin relatief weinig keuzevrijheid is voor de gemeente. Een aantal op werkgevers gerichte keuzes zijn regionaal afgestemd binnen de arbeidsmarktregio, om het voor werkgevers die over gemeentegrenzen heen werken werkbaar te houden. Daarnaast zijn er nog enkele keuzes lokaal gemaakt.

Daarnaast wordt de verordening gelijk aangepast om het nieuwe RP-beleid er in te verwerken. Het RP-beleid omschrijft de kaders waarmee de gemeenten Wassenaar, Leidschendam-Voorburg en Voorschoten de komende jaren de re-integratie en participatie van inwoners met een Participatiewetuitkering willen vormgeven. De belangrijkste uitgangspunten hiervan zijn (1) beperking van (her)instroom in de uitkering; (2) duurzame uitstroom van de re-integratiegroep richting werk of studie; en (3) doorstroom van de participatiegroep. Aangezien participatie een belangrijke plek heeft gekregen in het nieuwe beleid, is het voorstel om de naam van de verordening ook aan te passen in: re-integratie en participatieverordening.

Vanuit het breed offensief zijn de volgende wijzigingen in deze verordening verwerkt. Dit zijn landelijke wijzigingen, waar relatief weinig ruimte voor eigen invulling in is:

- De aparte verordening loonkostensubsidie vervalt. In plaats daarvan wordt in de re-integratie en participatieverordening een los artikel toegevoegd over loonkostensubsidie, waarin onder meer het proces wordt omschreven.
- Proefplaatsing wordt toegevoegd als re-integratie-instrument. Een proefplaats betekent dat een inwoner met behoud van uitkering aan de slag kan bij een werkgever om te kijken of er een match is tussen werkgever en -nemer. Voor de maximale duur van deze proefplaats is regionaal voor twee maanden gekozen; de wettelijke optie tot verlenging met vier extra maanden wordt in principe niet gebruikt tenzij dit vanwege individuele omstandigheden noodzakelijk is. Hiermee blijft de maatwerkoptie open, maar wordt de duur van de proefplaats wel beperkt.

- Er zijn artikelen opgenomen rondom het nieuwe wettelijke recht voor werkgevers en -nemers om een re-integratievoorziening aan te vragen bij de gemeente. Dit is vooral bedoeld voor als er onenigheid is tussen gemeente en werkgever of -nemer; in dit geval kunnen betrokkenen via een aanvraag een (afwijzende) beschikking afdwingen, en daarmee tegen het besluit in bezwaar gaan. Het beleid van het college is erop gericht dit zo min mogelijk voor te laten komen en dit in goed overleg tussen consulent, werkgever en werknemer te regelen.
- Er worden kwaliteitseisen voor jobcoaching toegevoegd. Hierbij is gekozen voor kwaliteitskeurmerken die binnen de sector gebruikelijk zijn (zoals die van Noloc, de Beroepsvereniging van loopbaanprofessionals en jobcoaches), of anderszins aantoonbare geschiktheid. Dit is redelijk breed gedefinieerd om hierin geen goede partijen uit te sluiten, maar wel meer grip op de kwaliteit van de ingezette jobcoach te hebben.
- Interne werkbegeleiding wordt als middel toegevoegd. Dit is een vorm van persoonlijke begeleiding op het werk die niet wordt geboden door een professionele jobcoach, maar door een collega-werknemer. Deze werknemer krijgt hiervoor van de werkgever een training als 'Harrie Helpt'.
- Voor de instrumenten vervoersvoorzieningen, noodzakelijke intermediaire activiteiten bij visuele of motorische handicap, meeneembare voorzieningen, en werkplekaanpassingen worden voorwaarden in de verordening opgenomen. Deze voorwaarden zijn algemeen van aard, om hierbij maatwerk mogelijk te houden.

Daarnaast zijn de volgende wijzigingen meegenomen die niet direct voortkomen uit het breed offensief, maar uit het Re-integratie en Participatiebeleid:

- Algemeen komt er meer focus op het participatiedeel van de verordening, aansluitend op het Re-integratie en Participatiebeleid. Daarom wordt de verordening hernoemd van de 'Re-integratieverordening Participatiewet' naar de 'Re-integratie- en participatieverordening Participatiewet'.
- De losse verordening over de tegenprestatie vervalt en wordt hierin opgenomen onder de naam 'perspectiefaanbod'. Het perspectiefaanbod biedt, aansluitend op de aanpassingen vanuit de Participatiewet in Balans, allereerst inwoners de gelegenheid zelf hun maatschappelijke participatie vorm te geven. Zijn zij hier niet toe in staat, dan komt het college met het genoemde perspectiefaanbod.
- Nazorg na uitstroom uit de uitkering wordt expliciet als instrument meegenomen in de verordening.
- De uitstroompremie vervalt. Deze uitstroompremie had een zeer beperkte doelgroep en werd weinig gebruikt. Het effect was ook zeer beperkt: veel inwoners vergaten dit aan te vragen, en het blijkt niet effectief om inwoners tot uitstroom te motiveren. Het college legt in plaats hiervan meer nadruk op nazorg en daarmee op duurzame uitstroom, omdat het verwacht dat dit een positiever effect zal hebben op uitkeringsgerechtigden die aan het werk gaan.
- De formele scheiding tussen voorzieningen die worden ingezet voor korte en lange afstand tot de arbeidsmarkt is opgeheven, zodat de voorzieningen echt als maatwerk kunnen worden ingezet wanneer dit het meeste toegevoegde waarde heeft.

- Er wordt meer richting gegeven aan wanneer scholing wel of niet kan worden toegekend – echter nog altijd algemeen genoeg om maatwerk te kunnen bieden.
- De begrippen proefplaats, participatieplaats, leerwerkplek, oriëntatieplaats en werkstage worden duidelijker uit elkaar gehaald en samengevoegd tot proefplaats, participatieplaats en leerwerkplek.
- Er vervalt een aantal artikelen waarin zaken worden geregeld die ook in landelijke wetgeving worden geregeld en daardoor overbodig zijn, of om andere redenen niet langer relevant zijn voor de verordening. Dit gaat om de artikelen 9a Alternatief beschut werk, 10 Ondersteuning bij leer-werktraject, 12 No-riskpolis, 14 Diagnostisch onderzoek, 15 Re-integratietraject, 16 Bemiddeling, en 17 Oriëntatieplaatsen (artikelnummers verwijzen naar de oude verordening).
- Het artikel over 'vergoedingen' (waaronder de kilometervergoeding) vervalt in de verordening en wordt in de beleidsregels opgenomen.

Beoogd effect

Deze wijzigingen dragen bij aan de doelstellingen van het breed offensief: regels vereenvoudigen en inzichtelijker maken. Daarnaast draagt de aangepaste verordening bij aan de doelstellingen uit het RP-beleid: (1) beperking van (her)instroom in de uitkering; (2) duurzame uitstroom van de re-integratiegroep richting werk of studie; en (3) doorstroom van de participatiegroep.

Argumenten

1.1 Het voorstel geeft uitwerking aan het wettelijk breed offensief

Door deze aanpassing worden de aanpassingen vanuit het breed offensief verwerkt op een manier die de regels eenvoudiger en inzichtelijker maakt. Ook geven deze aanpassingen uitvoering aan de bredere verordeningplicht die gemeenten met het breed offensief hebben gekregen, en waarmee verplicht werd zaken als kwaliteitseisen aan jobcoaches, het proces rondom loonkostensubsidie en de voorwaarden van proefplaatsen in de verordening op te nemen.

1.2 Regionale afstemming geeft overzichtelijkheid voor werkgevers

Door de regionale afstemming is voor werkgevers het eenvoudiger een werknemer binnen de arbeidsmarktregio aan te nemen, waarbij het voor de werkgever niet uit maakt uit welke gemeente deze werknemer afkomstig is.

1.3 Prioriteiten uit RP-beleid wordt in de verordening verwerkt

Een aantal wijzigingen komt direct voort uit de doelstellingen van het Re-integratie en Participatiebeleid, dat in september 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld. Specifiek geeft de extra focus op nazorg die in de verordening is opgenomen uitvoering aan doelstelling 1 (beperking van (her)instroom in de uitkering). Zowel bovenstaande wijzigingen als degenen die uit het breed offensief voortkomen dragen bij aan doelstelling 2 van het RP-beleid (duurzame uitstroom van de re-integratiegroep richting werk of studie), onder meer door meer duidelijkheid over de inzetbare instrumenten te geven en extra mogelijkheden voor individueel maatwerk te bieden. Tenslotte geven de invulling van het perspectiefaanbod en de mogelijkheden tot bieden van ondersteuning bij maatschappelijke participatie uitvoer aan doelstelling 3 (doorstroom van de participatiegroep).

Kanttekeningen

1.1 Breed offensief ging per 1 juli 2023 in

Het breed offensief is per 1 juli 2023 in gegaan. Wassenaar is dus te laat met het doorvoeren van de wijzigingen in de verordening. Omdat de werkwijze van de uitvoering wel waar mogelijk is aangepast, heeft dit geen inhoudelijk risico opgeleverd.

1.2 Werkgeversbenadering regionaal, werknemers lokaal

Afstemming op werkgeversniveau is regionaal gezocht, omdat werkgevers zich niet beperken tot de grenzen van gemeenten. Voor werknemers is dit minder relevant, waardoor instrumenten die op werknemers gericht zijn niet regionaal zijn geharmoniseerd.

1.3 Uitwerking verder in beleidsregels

De verordening geeft in grote lijnen uitwerking aan het RP-beleid, maar dit moet nog nader worden aangevuld. Dit gebeurt aan de hand van aanpassingen van de beleidsregels re-integratie, welke snel op deze verordening zullen volgen.

Uitvoering: Financiën

Deze aangepaste verordening is een uitwerking van het eerder vastgestelde Re-integratie en Participatiebeleid. Met het vaststellen van dat beleid zijn ook enkele budgetwijzigingen vastgesteld. Hiermee is de extra benodigde capaciteit voor het uitvoeren van de in deze verordening opgenomen aandacht voor de participatiegroep al gedekt.

De financiële impact van deze wijzigingen zal naar verwachting zeer beperkt zijn en passen naar verwachting binnen de huidige re-integratiebudgetten. Wel is er een klein financieel risico dat de extra aandacht voor de re-integratie-instrumenten ertoe leidt dat zaken als werkplek-aanpassingen of vervoersvoorzieningen nu vaker worden ingezet. Ook de interne werkbegeleiding als nieuw middel zal mogelijk vaker worden ingezet. De verwachting is dat deze kosten binnen de re-integratiebudgetten vallen, maar dit wordt wel gemonitord om bij te kunnen sturen wanneer deze kosten hoger uitvallen dan verwacht.

Uitvoering: Juridisch kader

Het aanpassen van de verordening is een raadsbevoegdheid. In de Participatiewet wordt geregeld dat in de verordening een aantal zaken moet worden geregeld. Tijdens de aanpassingen van het breed offensief zijn hier zaken aan toegevoegd. Om aan die wettelijke verordeningsplicht te voldoen, is aanpassing van de verordening noodzakelijk.

Uitvoering: Communicatie en Inwonersparticipatie

De werkgroep Werk en Inkomen van de Adviesraad Sociaal Domein is op 4 september 2023 mondeling bijgepraat over de inhoud van het breed offensief. Zijn input tijdens dit overleg heeft ook tot enkele wijzigingen in de voorgestelde verordening geleid. De conceptverordening is aan hem voorgelegd, waarop de Adviesraad met een advies kwam dat in bijlage is opgenomen (bijlage 2). De reactiebrief van het college op dit advies is in de bijlage te vinden (bijlage 3).

Communicatie van de wijzigingen aan werkgevers en overige partners verloopt via de arbeidsmarktregio, onder meer via de instrumentengids Dennis.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester